

Radioerindringer fra Esbjerg under krigen.

Siden referatet i september OZ 1941 af kredsmødet findes der ingen spor af EDR afdelings-aktivitet for resten af krigstiden, så afdelingen må være ophørt af ukendte grunde snart efter. Det er især mærkeligt, fordi kredsmødet var en stor succes.

Uanset dette var der dog fortsat medlemmer af hovedforeningen, og mange mennesker havde stadig radio som deres hobby.

Min indtræden i hobbyen begyndte så småt med, at jeg købte en enlampe radio bygget i en cigarkasse af min legekammerat Karl (senere OZ3PM). Faktisk var det begyndt lidt før med et forsøg på at lave et krystalapparat, men det kom aldrig til at fungere, så det tæller ikke rigtigt med. Det må have været i 1940, for min bedstefar levede stadig. Han havde kort tid før givet mig en ordentlig lussing, for at have lavet farlige forsøg med stikkontakten. Jeg ville undersøge, om der kunne gå strøm gennem sølvpapir. **Det kunne der!** Jeg havde rullet to stykker sølvpapir til pølser, og med en i hver hånd stak jeg dem ind i en tændt stikkontakt. Heldigvis havde vi jævnstrøm i Esbjerg dengang, - ellers var det nok gået værre.

Jeg måtte aldrig mere lege med strøm, men hvis jeg ikke kunne styre min forskertrang kunne jeg få lov til at gå ned på hans apotek (Neptun) og se på, hvad de lavede i laboratoriet dér. Hvis jeg skulle forske, skulle det være i noget nyttigt og ufarligt. Naturforsker skulle jeg i hvert fald ikke være, for de tjente ikke penge, sagde min bedstefar, og de fik ikke andet at spise end haletudsehaler.

Min mor var meget nervøs, fordi jeg købte den enlamper. Min bedstefar måtte ikke få det at vide, for det var jo at overtræde hans forbud. Jeg var 9 år og holdt meget af min bedstefar, måske allermest, men jeg gik ind på at holde det hemmeligt, især da jeg også købte en gammel net-eliminator af Karl's far, Herluf Jakobsen, for at spare et anodebatteri til A 415. Men alligevel var dette eventyr ikke helt billigt for A 415 åd de flade 4,5 volt batterier til glødestrømmen med foruroligende fart.

Et par år efter, det har så været i 1942 eller 43 købte jeg et stort skrummel af en radio af Herluf Jakobsen. Den var i en trækasse med låg og ebonit forplade. Den var til korte og lange bølger. Det var fra dengang man kaldte mellembølge for korte bølger. Den havde 4 rør. Philips 4 Volts rør. Det var de rør, man engang kaldte vidunderrør. Det første højfrekvens røret var et A 435, et rør, der var lavet specielt til formålet med en anode/gitterkapacitet på kun 0,3 cm. Som detektorrør kom så en B 409, og bagefter var der så to transformator-koblede lavfrekvenstrin med B 406 og B 405. Der var en stor glødemodstand og godt med shuntmodstande. Den havde Torotor drejekondensatorer og 360 grader skalaknapper, og så spillede den som en drøm. Jeg fik den billigt, for den havde nok været svær at sælge til andre end sådan én som mig!

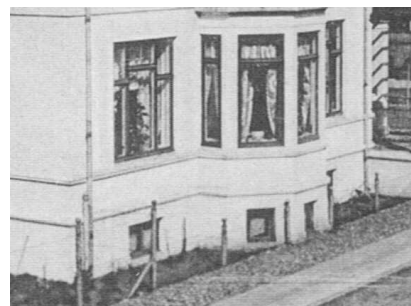
Det var fryd og gammen, indtil HF-røret en dag stod af. Det var desværre umuligt at skaffe et nyt. Hvad så?

Min far havde et gammelt radioskab med krumme ben fra en tidligere radio. Oven på det stod der nu en To-R Mars, men inde bag lågerne fandt jeg bl.a. et gammelt 20 volt rør, RENS 1820, Det var en højfrekvenstetrode, og den satte jeg nu i skrumlet som højfrekvensrør. Den fik sin egen glødemodstand, ikke særligt økonomisk, men radioen spillede igen og bedre end nogensinde. Jeg var selvfølgelig stolt som en pave, så jeg tog skrumlet under armen og gik ned på værkstedet og foreviste dem vidunderet. De var synligt imponerede. Jeg var jo også kun 12 år, og jeg fik lov at komme på værkstedet så tit jeg ønskede det. Og jeg kom der tit, ja, på en måde stod jeg ligefrem i lære der.

Der var på værkstedet på daværende tidspunkt Herluf Jakobsen selv, en svend, Knud Pedersen og en lærling Asger Nielsen.

Lidt senere kom en mand mere til, Ove Weiss Tønder. Han havde arbejdet ude på flyvepladsen som elektriker, men Herluf lejede et kælderlokale til ham lidt længere henne ad Stormgade. Der sad han så alene og reparerede radioer, ofte for de tyske soldater.

Det var vist heldigt, at han sad for sig selv, for Knud kunne ikke døje ham. Første gang jeg mødte ham, var lige uden for døren i forretningen. Jeg var på vej ind med et par rør i hænderne, som jeg ønskede afprøvet. Det var en CL4 og en CY1. Dem så Tønder, og han spurgte, om jeg ville bytte med nogle batterirør. Det ville jeg ikke, jeg var jo efterhånden vant til at arbejde med netspænding. ”Så kan du komme ud til mig i Østergade 55 på lørdag og hente nogle amerikanske rør”, sagde han. Det lød jo mere spændende, så det medførte, at jeg fik lavet mig en torørs modtager med 6C6 og en 43. Den blev bygget på et træchassis, som jeg købte krydsfinéren til hos ligkistesnedkeren i Nørregade.

Kælderen i Stormgade.

Det var vist heldigt, at han sad for sig selv, for Knud kunne ikke døje ham. Første gang jeg mødte ham, var lige uden for døren i forretningen. Jeg var på vej ind med et par rør i hænderne, som jeg ønskede afprøvet. Det var en CL4 og en CY1. Dem så Tønder, og han spurgte, om jeg ville bytte med nogle batterirør. Det ville jeg ikke, jeg var jo efterhånden vant til at arbejde med netspænding. ”Så kan du komme ud til mig i Østergade 55 på lørdag og hente nogle amerikanske rør”, sagde han. Det lød jo mere spændende, så det medførte, at jeg fik lavet mig en torørs modtager med 6C6 og en 43. Den blev bygget på et træchassis, som jeg købte krydsfinéren til hos ligkistesnedkeren i Nørregade.

En dag kom Hans Schütz (senere OZ3ER) på besøg i værkstedet. Han var en ganske ung mand dengang, og han ville gerne snakke om radio. Jeg fortalte ham om de amerikanske rør og modtageren. ”Du skulle hellere have brugt tyske rør, de er meget bedre”, sagde han. Nå, han arbejdede jo også på et tysk værksted. Men ellers virkede han nu ikke spor nazistisk. En dag havde han en Radione R3 modtager med, som han viste os. Han skilte den endda ad for at vise os, hvordan den var bygget. Vi var meget imponerede. Men det kunne have kostet ham dyrt, hvis nogen havde sladret. Han kom ret jævnligt på værkstedet derefter. Vi var efterhånden kommet ind i 1944.

En dag, da han kom, var Tønder også tilstede, og han spurgte Tønder og mig, om vi var medlemmer af EDR. Det var vi nu ikke. ”Jamen er I da ikke interesserede i

kortbølge?”, spurgte han. Joh, det mente vi da nok vi var. ”Jamen så skal I da være medlem af EDR, for en dag vil det igen blive tilladt at have en kortbølgesender, og det kan I ikke klare, hvis I ikke er medlem af EDR,” påstod han. Ja, Tønder ville da gerne være medlem, sagde han. Men mine forældre havde forbudt mig at melde mig ind. De var bange for, at tyskerne en dag ville tage alle radioamatørerne, oplyste jeg. ”Jamen de har da ikke forbudt mig at melde dig ind,” sagde Hans, og så meldte han både Tønder og mig ind. Jeg blev medlem nr. 2342 og Tønder fik 2343. Senere fik Tønder dog et lavere nummer, da han havde været medlem tidligere, men det vidste Hans ikke.

I Kirkegade, lige ud for Vor Frelzers kirke mødte jeg en dag nogle tyskere. En af dem slæbte en Torn. FU B1 uden låg på ryggen. Jeg gik nærmere for at se på den, men én af de andre tyskere spurgte meget bøst, hvad jeg var ude på. Jeg blev temmelig forskrækket og stammede: ”Ik b-bin ra-radiointresiert”. Så grinede de og gik videre.

En dag kom der en tysk soldat ind i butikken, mens jeg var der. Han havde en stor papkasse med. Den var fuld af rør. Der var masser af blandingsrør, udgangsrør og ensretterrør. Det var lige hvad Jakobsen manglede til sine reparationer. Tyskeren fortalte med bedrøvet stemme, at nu skulle han til Østfronten, så nu kunne han lige så godt forære det hele væk, for hvis han tog rørene med, ville de bare også blive smadret. Jakobsens ansigt var derefter i høj grad et studie værd. Han var begejstret over at få rørene, men vidste ikke om han skulle se glad ud eller være bedrøvet på tyskerens vegne. Men han takkede i hvert fald tyskeren.

Jakobsen havde en tekst malet på butiksruden: ”Speciale, vanskelige reparationer.” Dem var der tre slags af. Nr. 1, det var hvis blandingsrøret var gået. Nr. 2, det var hvis udgangsrøret var gået. Nr. 3, det var hvis ensretterrøret var gået. Ingen af disse rør kunne normalt skaffes i 1944.

Nr. et reparation bestod i at lave modtageren om til en detektormodtager. Det var den vanskeligste. En pentode blev sat i dér, hvor blandingsrøret havde siddet og der blev lavet om i spolecentralen. En fast tilbagekobling blev indstillet. (Så kunne folk jo altid komme og få den justeret, hvis den gav sig til at hyle). Nu kunne den så ikke tage lige så mange stationer som før, men den kunne i det mindste spille lige så højt. Denne reparation blev altid lavet af Jakobsen selv.

Nr. to reparation bestod i at erstatte det defekte udgangsrør med en LF-pentode. Så kunne radioen tage lige så mange stationer som før, men den kunne ikke spille ret højt. Denne og den følgende reparation blev som regel udført af Tønder henne i kælderen.

Reparation nr. tre bestod i at lade det defekte ensretterør blive siddende i soklen. Hvis det havde mistet emissionen, skulle der bare sættes en lus mellem katode og anode. Men hvis glødetråden var gået, skulle der desuden sættes en modstand i mellem glødebenene. Derefter var det nødvendigt at tage ud med radioen til bopælen og prøve stikkontakten med en polsøger og derefter male op-siden på stikkeren rød, så elektrolytterne ikke blev polet forkert. Nu kunne radioen så både spille lige så højt som før og tage lige så mange stationer. MEN, - hvis stuepigen efter rengøring satte stikkeren forkert i, lød der et brag, og radioen måtte igen på værksted.

Selv med de omtalte ulemper var folk som regel vældig tilfredse, for de var måske blevet afvist andre steder med, at for tiden kunne deres radio ikke repareres.

Jeg besøgte af og til stadig Ove W. Tønder i hans kvistlejlighed Østergade 55. Noget af det mest spændende, han havde, var chassiset af en amerikansk BCL radio, som han havde stående i kvistvinduet, der vendte ud mod jernbaneterrænet. Den kunne virkelig tage amerikanske stationer, og det syntes jeg var helt utroligt. I skunken til venstre for kvistvinduet, havde han indrettet et "hemmeligt" rum. Det var hverken ret stort eller særlig hemmeligt. Men man måtte ned og kravle, for at komme igennem tapetdøren. Inde i rummet var der en bæk og et bord, men højt til loftet var der så sandelig ikke. Så man gjorde vel i at lade tapetdøren stå åben, når man var derinde. Alligevel var der faktisk et komplet radioværksted derinde. Men der skulle ikke meget rod til, før man ikke kunne være derinde.

Engang, da jeg havde hjulpet Ove med at sortere ting, han havde ryddet ud af det "hemmelige", forærede han mig en lille amerikansk mellembølgeradio. Den var af fabrikatet Emerson, og det var en retmodtager med HF-rør 36, detektor 39, udgangsrør 38. Sjovt nok var ensretterøret en diodeforbundet 37 detektortriode. 36 var en tetrode og 38 og 39 var pentoder. De havde alle 6,3 Volt og 300 mA på glødetråden, så den keramiske glødemodstand varmede meget i det lille kabinet. Jeg var meget glad for dén radio. Især var det jo spændende at have en rigtig amerikansk radio under besættelsen.

En dag, da jeg havde slæbt en større hjemmebygget radio op ad alle trapperne og stod uden for Oves dør, fik jeg mig en slem forskrækkelse. Ud gennem hans dør lyd høje råb og bump, som om der blev smidt rundt med møblerne. Han havde for nogen tid siden taget sin fraskilte kone Edel til nåde igen, og hun havde boet hos ham for en kortere tid, men nu skulle hun åbenbart smides ud igen. Det gik ikke stille af. Jeg skyndte mig ned ad trapperne med mit habengut, og derefter besøgte jeg ham mest i værkstedet i kælderen i Stormgade.

Mindst én gang besøgte jeg ham derefter igen i Østergade igen før det gik helt galt. Han sagde nemlig, at han havde en gave til mig. Det var en elektrisk loddekolbe, som

han havde repareret ved at vikle kobbertråd rundt om varmelegemet. Den var ikke køn, men den virkede, og jeg var glad for den.

En af de ting, jeg syntes var meget spændende henne i forretningens værksted, var afprøvning af rør. På den nordvendte væg var en meget stor måletavle med rørprøver skruet fast. Den blev flittigt brugt, og det var aldrig til at vide, hvad der ville ske, når et rør var sat i, og der blev skruet op for strømmen. Nogen gange skete der ingenting, og så blev røret med det samme smidt ned i spanden med defekte rør.

Andre gange ved indirekte opvarmede rør steg miliamperemeterets viser for langsomt og nåede ikke højt nok op, og så var det lige spørgsmålet, om der var emission nok i røret til, at det alligevel kunne bruges en tid endnu. Så fik det betegnelsen ”svagt”. Ellers røg det også i spanden.

Hos nogle rør steg nålen påfaldende hurtigt, og nåede endda højere, end det skulle. Hvis det, der skulle være vakuummet i røret, så lyste blåligt eller violet op, så var der kommet luft i røret. Det gav sig gerne udslag i, at gitteret ikke længere kunne styre elektronstrømmen, og så røg røret i spanden.

Der kom mange forskellige mennesker på besøg på værkstedet. F. eks. Brarup og Bjerregaard. Engang gik Brarup og jeg med over og så Bjerregårds værksted. Han fabrikerede grammofonværker. Det særlige ved hans pladespillere var, at selve pladetallerknen var ankeret. Feltpolerne lå nedenunder. Jeg tror kun de var til jævnstrøm, og det blev sagt om dem, at de ikke var særligt gode, men de var vist de eneste, man overhovedet kunne købe i 1944.

En dag tabte Asger en lille brun bakelitradio på gulvet, da han kom med det til en kunde. Bakel itkabinettet sprang i tusinde stykker. Da blev der ballade. Jeg havde virkelig ondt af Asger.

Det var på denne tid, jeg opfandt begrebet ”rørparade”. Jeg fik i reglen lov til at tage alle de rør fra defektspanden med hjem, jeg ville. Soklerne fra de gamle firevoltsrør var fine til udskiftelige spoleforme, og det var interessant at slå glasset i stykker og studere elektrodeopbygningen. Jeg havde fået min fars gamle skrivebord fra hans forretning på torvet, og på bordpladen opstillede jeg rækker af rør, der kunne passe sammen til en radio, og så tegnede jeg et diagram, der kunne passe til det.

Det samme gjorde jeg senere, da jeg havde en samling af rør, der duede. Nogle af de radioer, der kom ud af det fik jeg faktisk lavet. Under krigen på krydsfiner og efter krigen på aluminium.

På et tidspunkt lagde jeg mærke til, at der var nogle bestemte tyske soldater, der ofte aflagde Tønder visit henne i kælderen. Jeg bemærkede også, at jeg tilsyneladende ikke var særlig velkommen, når de var der. Det forekom mig noget mystisk, men en dag da Ove var alene, fortalte han mig, at det var nogle krigstrætte soldater, der stjal fra de tyske lagre og solgte radiodele til ham. Til gengæld skaffede han dem smør og

andre rationerede varer. Han viste mig nogle af de rør, de sidst havde haft med. Jeg havde aldrig set nogle lignende rør. De lå inde i nogle aluminiumscylinger hvori der var en masse huller en to-tre millimeter i diameter, og i bunden var der en meget speciel bakelitsokkel. I toppen var der en glaseret keramikplade hvorigennem der stak en messingtap op. De hed RV2P800, og Tønder sagde, at de var super gode. Jeg kunne købe dem for et smørmærke stykket. Da startede min "kriminelle løbebane". Jeg gik hjem og huggede to smørmærker, og gik ned igen og fik to af de fantastiske rør udleveret. Det var to-Volts-rør. Fatninger havde jeg naturligvis ikke, så jeg tog et stykke træ og borede huller i, som den knop, der sad i bunden af soklen, kunne sidde nogenlunde fast i. Jeg loddede ledninger fast til de små messingstifter, der sad på soklerne, og temmelig hurtigt fik jeg bygget mig min første egentlige kortbølge-modtager. Spolerne, der skulle være udskiftelige, blev viklet på soklerne af rørene fra spanen nede på værkstedet. Den kom til at spille som en drøm. Men den havde den hage, at den var meget dyr i batterier. To store 1,5 volts batterier med en faldmodstand til 2 Volt holdt ikke længe. De var tilmed dyre og svære at skaffe. Så gik det bedre, da jeg fik fat i en gammel brugt akkumulator, som jeg selv kunne lade op. Men lykken varede ikke særligt længe. En dag, da jeg demonstrerede den for min mor, fik hun desværre øje på den tyske ørn og hagekorset på et af rørene. Hun gik helt op i en spids. Hun rev rørene ud af radioen, så ledningerne strittede. "Hvor har du dem fra?" Det ville jeg selvfølgelig ikke ud med, men de blev gemt i det aflåste linnedskab, og jeg genså dem først efter krigen.

Jeg havde det ikke ret godt med, at min nye kortbølgemodtager sådan var blevet "halshugget". Så da sindene igen var faldet til ro, fik jeg fingre i to nye smørmærker. Med dem i lommen gik jeg ned til kælderværkstedet i Stormgade. Men der var låst. Det undrede mig i høj grad, og jeg gik derfor hen til forretningen. Dér fandt jeg Knud Nielsen og Asger. "Hvordan kan det være, at Ove ikke er på arbejde?" spurgte jeg. "Ved du da slet ikke, hvad der er sket?" var svaret. Så fik jeg at vide, at Gestapo havde været der og havde taget både Ove Tønder og Herluf Jakobsen med. Jeg blev fuldkommen lamslået over at høre det. Og jo mere jeg tænkte over det, jo mere nervøs blev jeg. Jeg gik ud fra som en selvfølge, at Gestapo havde opdaget, at der blev stjålet fra de tyske lagre, og at de gennem de tyske soldater, der solgte delene, var nået frem til Tønder og så havde taget Herluf med. Knud fortalte mig lidt senere, at Gestapo havde fundet en pistol både hos Tønder og hos Jakobsen, så nu skulle de begge i koncentrationslejr. Så blev jeg da først for alvor nervøs. Hvad nu, hvis de fik Tønder til at fortælle, at jeg havde købt de to rør af ham? Så jeg vågnede tit med sved på panden, når en bil standsede ud for Islandsgade 4 om natten.

Omtrent ved den samme tid blev den præst, jeg gik til konfirmationsforberedelse ved, skudt af danske forrædere. Det var en skrækkelig ting, der gjorde et dybt indtryk på alle os vordende konfirmander.

OZ8E, Carl Andersen, som jeg ikke kendte før efter krigen, skulle som alle andre aflevere sin sender til politiet ved besættelsens begyndelse. Det gjorde han ikke, for han var først ved at bygge en ny, efter at have skilt den gamle af. Så han mente ikke, at man kunne sige, at det var en sender endnu, men bare nogle radiodele på et bræt. Da der var gået nogen tid byggede han den færdig og gemte den. Imidlertid blev flere af hans venner senere taget af tyskerne for kommunistisk virksomhed, og så blev han nervøs. Han skilte senderen ad og kom komponenter og rør (CL2 og CL4) i en stor kagedåse og gravede den ned bagved huset. Det var heldigt, for kort tid senere blev han selv taget. Han kom dog ikke til at sidde fanget ret længe, for Gestapo kunne ikke finde noget på ham. Hans enke fortalte mig mange år senere, at hun bestemt mente, at han havde været indblandet i illegal sendervirksomhed på et tidspunkt. Blandt andet blev han somme tider hentet af hende ukendte personer og skulle medvirke ved et eller andet, der foregik på kirkegården midt om natten. Men 8E har aldrig selv fortalt om dette, men nok om anholdelsen og den nedgravede kagedåse.

Hverken Tønder eller Jakobsen kom længere end til Frøslevlejren, heldigvis. Det var jo meget sent i krigen, og kapitulationen stop for døren.

En anden Esbjerg amatør, det kunne være gået galt for, var Poul Skelmose (senere OZ2UA). Han sendte faktisk ulovligt, men det var ret uskyldigt, og det blev heldigvis ikke opdaget af de forkerte. Han havde nogle amerikanske jazz-plader, som han syntes han ville dele med sine naboer. Som mange steder dengang, stod der en mast bagved huset, som folks radioantenner var fæstnet til. Så Poul satte en grammofonsender til deres antenne, og så kunne alle i kvarteret høre god amerikansk jazz. Gestapo ville ikke have brudt sig meget om dette. De var jo ikke ligefrem kendt for at have humor.

Kort efter kapitulationen kom både Jakobsen og Tønder uskadte hjem fra Frøslevlejren. Da jeg snart efter besøgte Tønder i Østergade 55, så jeg dér en af de tyskere fra kælderværkstedet. De havde nu skaffet ham en meget flot Sadir VHF-modtager og andet godt, som han senere solgte til Svend Beck Hansen (OZ8AZ). Han var også kommet i besiddelse af en såkaldt stormbåd, hvad det så var? Men jeg blev i hvert fald klar over, at det ikke var gået til som jeg troede, da han blev taget. Det kunne have sparet mig for mange nervøse opvågninger, hvis jeg havde vidst det noget før.

Tiden lige efter kapitulationen.

1945.

Tiden lige efter kapitulationen var også radiomæssigt meget kaotisk. I radiobladene kunne man finde diagrammer af let byggede 5 meter transceivere, og efter at skrækken for Gestapo var forsvundet, var der mange, der blev fristet til at bygge en sådan lille nem sag og gå i luften med den.

I og omkring Esbjerg var der snart livlig "amatørtrafik" på 5 meter om aftenen, men det var langtfra alle de der deltog, der senere mødte op i EDR og fik licens.

Tysk radiogrej var forholdsvis let tilgængeligt i Esbjerg, da antallet af forladte bunkers med diverse installationer langt oversteg, hvad det var muligt at bevogte. Desuden forsvandt eventuelle skruper ved uretmæssigt at tilegne sig nogle af de efterladte "herligheder" hurtigt, når man f. eks. så, hvorledes englænderne smed kontor- og radiogrej ud på jorden fra marinestationen nede på havnen og kørte hen over skrivemaskiner og radiomateriel med deres køretøjer. Andre steder i byen bl. a. på tobaksfabrikken, i en villa i Storegade og i pavillonen i Byparken var der store bevogtede lagre af radio- og radarmateriel, som tyskerne havde bragt herop i den allersidste tid før kapitulationen for at bruge det i den sidste kamp, som heldigvis ikke blev til noget.

Her var det dansk militær, der ved Gunnar Krogsø's og Blak's mellemkomst fik en hel del sendere.

Kort efter at lagrene derefter var blevet inspiceret af en meget venlig højtstående engelsk befalingsmand, blev en stor del kørt til firmaet Krogsø og Thomsen i Odense, som solgte det til amatørerne.

Politiet i Odense fik nys om sagen, men da der blandt dem også var radioamatører, sendte de "salatfadet"

over og hentede en hel del "tanksæt", som blev

nyttiggjort i politiets vogne. Krogsø morede sig lidt

over dem, for som han sagde, "de var så grådige, at da der ikke kunne være flere inde i rummet til fangerne, stak de et par stykker mere ned under hynderne". Det der blev tilbage, blev sandsynligvis destrueret af englænderne. Begrundelsen var i 1945, at der ikke måtte opstå et behov for reservedele, som kunne være grundlag for fortsat tysk produktion af krigsmateriel. Opfattelsen, som folk havde dengang om, at krigsbyttet skulle destrueres, for at englænderne kunne sælge os deres eget materiel, var forkert. Det, de havde mest imod, hvis de havde vidst det dengang, var det, der blev hentet af militær og politi. Det som amatørerne fik fat i, var de stort set ligeglade med, for som en ex-militær engelsk radioamatør engang fortalte mig, det regnede de alligevel med til det destruerede.

Gunnar Krogsø

Svend Beck Hansen, OZ8AZ, fik også samlet en mængde grej sammen bl. a. ved at købe det af amatørerne og hvem, der ellers havde fået fat i det, i reglen uden at kende dets værdi. Han var i begyndelsen slet ikke interesseret i at sælge til amatører, men til diverse tekniske og videnskabelige institutioner i bl.a. Tyskland, hvor han opnåede høje priser. Først noget senere begyndte han at sælge af det i stor stil til amatørerne. Da den ”kolde krig” startede, ændredes englændernes synspunkt totalt. Da forsvandt indstillingen om, at tyskerne aldrig igen måtte fremstille våben og reservedele hertil, meget hurtigt.

De første, jeg hørte med en fone QSO på 40 m, var OZ9DQ og OZ2UA, som jeg modtog på min fars ToR Mars modtager. De tog forskud på såvel licens som frigivet bånd, men de benyttede de samme kaldesignaler, som de senere lovmæssigt fik. Jeg vidste, at 9DQ var Søren Lindvig Poulsen, og ved hans mellemkomst besøgte jeg 2UA, som hed Poul Skelmosé. Søren havde sin station i kælderen, mens Poul havde sin i et loftsværelse. Der stod en Reiss mikrofon på et stativ, husker jeg, og han havde en grammofon, hvorpå han spillede sin ”kendingsmelodi” en Hawai-melodi, hvor de gentagne gange sang: ”Ua, ua, ua.” Måske var det grunden til, at han valgte sit kaldesignal, OZ2UA.

Min første QSO blev også taget på forskud. Efter, at jeg havde lavet et forsøg med en sender med en RD12Tf på 5m båndet, som jeg lyttede efter på den gamle jernbro for enden af Nygårdsvej, lavede jeg den benyttede modtager med et RL12T1 om til en et rørs transceiver og kaldte OZ8E, som også var tidligt ude. Han svarede ikke, så jeg gik helt om i Nørregade, lige under, hvor han boede, og dér prøvede jeg igen. Nu fik vi QSO, og 8E udstedte det allerførste QSL kort, jeg fik. Det var trykt på orangefarvet karton med store sorte bogstaver **OZ8E**. Det var jeg meget stolt af.

Esbjerg afdeling af EDR genoprettes.

Under krigen faldt medlemstallet i EDR forståeligt nok. Mange "gamle" amatører meldte sig ud, og tilgangen af nye var lille. Men efter den 5. maj begyndte medlemstallet hurtigt at stige igen. Mange gamle amatører meldte sig ind igen, og mange nye kom til.

Her i Esbjerg kom i august Søren Lindvig Poulsen til som medlem nr. 2562, og Knud Pedersen fra Jakobsens forretning i Stormgade som medlem nr. 2602. I samme måned afholdtes på AP's vinstue i Torvegade det første møde med henblik på at genoprette Esbjerg afdeling. Tilstede var blandt andre, men med sikkerhed følgende: OZ2XA, Arnold Skelmose, OZ8E, Karl Andersen, Søren Lindvig Poulsen, Poul Skelmose og Niels Chr. Bahnson. Formentlig var både OZ2HG, Hummelgaard og OZ2N, Arnold Nielsen også til stede. Opfølgende møde i september, samme steds.

Som formand valgtes OZ2XA og som kasserer OZ8E. Kontingentet var 1 krone om måneden, men dog 50 øre for lærlinge og elever. Da det ville blive alt for dyrt at have AP's vinstue som mødelokale, valgte man officielt at kalde afdelingen en studiekreds. Så kunne man nemlig få et lokale stillet til rådighed på centralbiblioteket i Nørregade. Så her blev så alle de almindelige møder, foredrag og kurser afholdt. Der var både morsekursus for begyndere og morsetræning for viderekomne. Desuden var der teori og teknik for begyndere.

OZ8E, OZ9DQ og OZ7NB.

A.P.'s vinstue i Torvegade hvor så mange møder blev holdt i afdelingens første tid.

Billedet er fra engang i 1950'erne.

Centralbiblioteket i Nørregade, som det så ud i 1940'erne da EDR Esbjerg afdelingen holdt morsekursus og møder, på stedet.

Nye medlemmer:

Oktober - Asger Nielsen (lærlingen fra Jakobsens radioforretning). Medl. nr. 2709

November - Frode Madsen (senere OZ2FM). Medl. nr. 2798

Man havde længe utålmodigt ventet på, at båndene igen skulle frigives til amatørerne. Det var den almindelige opfattelse, at 5 m båndet og 80 m ville blive frigivet først, da de var mest egnede til indenlandske forbindelser. Sådan gik det ikke helt. 10 m båndet blev som det første frigivet fra den 15. december. Det kunne både bruges lokalt og til DX, når forholdene var der. Det frigivne frekvensområde var 28,100 – 28,900 MHz.

1946.

5 m båndet blev frigivet den 15. januar 1946, og her var frekvensområdet 58,700 – 59,800 MHz. Altså nogle ret smalle bånd i første omgang. Og så var effektgrænsen kun sølle 5 Watt.

Den 15. maj 1946 fik vi en tiltrængt udvidelse af disse bånd, men stadig kun med 5 Watts effektgrænse. 10 m båndet kom nu til at se således ud: 28,1 – 29,7 MHz og 5 m båndet: 58,7 – 59,8.

Dog var telefoni på 10 m båndet kun tilladt indenfor området 28,5 – 29,7MHz.

Nye medlemmer:

December - Egon Skelmosen (senere OZ2DR) Medl. nr. 2844.

- Richard Egholm. Medl. nr. 2847.

Januar - Erik Ruegård Hansen. Medl. nr. 2877 (adresse som Asger - Islandsgade 43).

Februar - Verner Hansen. Medl. nr. 2987.

April - C. Rasmussen. Medl. nr. 3097.

Den 17. april 1946 er der i Tinghuset i Esbjerg blevet afsagt dom for ulovlig radiosending i december 1945 i Esbjerg. Der idømtes en bøde på 60 kr og de benyttede apparater blev inddraget til fordel for Statskassen. Jeg kender ikke navnet på den dømte.

Maj - Villy Nielsen. Medl. nr. 3135.

- Karl Jakobsen. Medl.nr. 3149.

Den 26. juni 1946 er der ved Byretten i København blevet afsagt dom for ulovlig radiosending i december 1945 i Esbjerg. Der idømtes en bøde på 60 kr., og de benyttede apparater blev inddraget til fordel for Statskassen. Heller ikke i dette tilfælde kender jeg navnet, men det drejede sig øjensynligt om en person, der havde indsendt ansøgning om sendetilladelse og som var gået i luften, inden licensen var i hus.

Fra 1. juli 1946 blev følgende bånd stillet til rådighed for danske amatører:

7,150 – 7,200 MHz
14,100 – 14,300 ”
28,100 – 29,700 ”
58,700 – 59,800 ”

Telefoni var dog kun tilladt i følgende områder:

14,150 – 14,250 MHz
28,500 – 29,700 ”
58,700 – 59,800 ”

Foreløbig var 80 m båndet stadig ikke frigivet, men en højere effektgrænse blev stillet i udsigt. Meddelelsen om den højere effektgrænse blev sendt til de enkelte amatører, men den blev mærkeligt nok ikke gengivet i OZ. Det var formentlig 50 Watt. Samtidig blev teknisk prøve indført. Det kostede 10 kr. at gå op til denne, og hvis man bestod og ligeledes havde en bestået morseprøve kunne man få sin licens formedelst 20 kr.

I juli afholdt EDR årets sommerlejr (den anden efter krigen) på Læsø. Jeg (OZ7NB) var desværre den eneste fra Esbjerg, der deltog. Det var en stor oplevelse. Dels kom man på nært hold af mange af de ”berømte” amatører, som man havde læst om eller artikler af i OZ. Dels var der en eventyrlig skøn natur på Læsø. Det var ikke som nu, hvor man ankommer i campingvogn. Det var i små medbragte ”spejdertelte” med

Læsø sommerlejeren 1946. OZ8IR, OZ7WH og Niels Chr. Bahnson (OZ7NB) inspicerer en forladt tysk radaraflytnings stilling.

Der "organiseres" tysk grej – men der var nu ikke meget der kunne bruges. Med det forhåndenværende "værktøj" åbner OZ8IR og OZ7NB metalkasserne.

halm i bunden, man boede. Halmen fik man udleveret ved ankomsten. Blandt de amatører, jeg fik snakket meget med var OZ4AB, OZ8AZ, OZ2Q, OZ7WH, OZ7F, OZ7SM, OZ2AV, OZ1FG og især OZ8IR.

Teknisk var der til at begynde med en del problemer. Der var ikke vekselstrøm på øen, men næsten det ringeste man kunne have rent amatørmæssigt, nemlig 110 volt jævnstrøm. Så der måtte en roterende omformer til for at lave 220 Volt AC. Som modtager brugtes en tysk batteridrevet 8 rørs super, Fu. H. E. u., men den trængte til en gang trimning. Det fik den, og derefter virkede den upåklageligt. Senderen voldte også problemer. Den var i sin tid bygget af OZ7EU og OZ7HB som CO – PA. Da der så kun var 4 krystaller til den og heraf kun et til 40 m, tog man en rask beslutning og lod OZ7DR bygge den om til ECO – PÅ. Desværre fik man i første omgang en forkeret harmonisk ud, 10,5 MHz. Man måtte så i hast bygge en absorptionsbølgemåler, og så fik man den på plads. Derefter viste det sig, at de antenner, man havde hængt lop passede af h... til. Det blev så OZ8IR, der udmålte en tredjedel Hertz antenne og fik hængt den op. Endelig kunne man så starte med at køre QSO'er.

Det var nu ikke radio det hele. OZ7WH underholdt en aften med sit hypnoseprogram, hvor han fik folk til at foretage sig de særeste ting. Vi havde også en motorbåds tur til fyret på Nordre Rønner, hvor vi så på det enestående fugleliv. Der var bl.a. sorte tejster, vistnok deres eneste yngleplads i Danmark.

En lidt mindre officiel ekspedition foretoges af nogle få amatører til en forladt tysk radar-aflytnings-station, Funkmessbeobachtungsstelle, på nord siden af øen. Desuden så vi på et strandet tysk skib lidt derfra. Med på den tur var bl.a. OZ7WH, OZ8IR, og OZ7NB.

Et tegn på, at tiderne var ved at være normale igen, var det at vi havde svenske gæster, SM6QP og "Nisse". De imponerede os alle med deres svenske ex-militære 5 m transceivere.

Jeg blev særligt gode venner med OZ8IR, Johannes Rasmussen og hans XYL, Lilian. De kom fra Frankrigsgade på Amager. Da Læsø er et rigtigt skønt sted, besluttede vi at blive dér en uge mere, da lejren sluttede. Vi drog rundt på øen og nød den skønne natur og så nærmere på de gamle tangtækkede gårde. Desværre glemte jeg at underrette mine forældre, så jeg var nær blevet efterlyst i radioen, den officielle altså.

I juli genindmeldte E. Marrup sig i EDR. Hans medlemsnummer var 784.

Den 1. september 1946 blev så endelig det med længsel ventede 80 m båndet frigivet. Det kom til at se således ud: 3,505 – 3,630 MHz, kun til CW.

3,690 – 3,795 MHz til CW og Fone.

Meddelelsen blev lige som den foregående også udsendt af Pressens Radioavis.

Den 19. september afholdt Esbjerg afdeling generalforsamling (i AP's vinstue).

Formanden, OZ2XA, bød velkommen og oplæste beretningen. Da der de sidste seks

måneder ikke var sket meget i afdelingen, var der ikke meget at berette. Derefter gik man over til valg af kasserer og formand, da begge ønskede at gå af. Kassereren (8E) modtog dog genvalg, og formanden ville også modtage genvalg, hvis der blev valgt en næstformand til hans hjælp. Derefter blev E. Marrup, tidligere 8Q, valgt til næstformand. Generalforsamlingen sluttede med fælles kaffebord og kammeratligt samvær.

I oktober 1946 blev følgende Esbjerg amatører licenserede:

OZ2RU, Hansen, Erik R., Islandsgade 43.

OZ2WR, Hansen, Verner, Baggesens Allé 91.

Esbjerg afdeling afholdt selskabelig sammenkomst i AP's vinstue fredag den 22. november. Der var mødt ca. 36 medlemmer. Efter at næstformanden havde budt velkommen, blev EDR filmene vist. Imellem akterne gjorde et par tegnefilm stor lykke. Derefter gik man løs på de store bjerge af brød og kager, og under kaffebordet havde et amerikansk lotteri stor afsætning. De udtrukne præmier var skænket afdelingen af "Radiopræst" og Jaspers Radio, Esbjerg. Efter kaffebordet (som kostede 1 kr. pr person) var der almindelig kammeratligt samvær. Næstformanden afsluttede festen med en henstilling til medlemmerne om næste gang at tage deres damer med.

I december var den "lille" sendetilladelse blevet indført. Den blev givet efter bestået morseprøve med 40 tegn i minuttet. Den "store" tilladelse krævede 60 tegn i minuttet.

Nye licenser i Esbjerg i december måned:

OZ2HG, H. E. Hummelgaard, Torvegade 40.

OZ2KV, Knud Villemoes, Strandparken 13.

Der forelå nu en ny meddelelse om ændrede vilkår fra P&T.

"Man skal herved meddele, at de til Brug for licenserede danske Senderamatører anviste Frekvensbaand fra den 1. December 1946 paa de hidtil gældende Betingelser erstattes med nedenstaaende Frekvensbaand.

Amatører med stor Sendetilladelse (60 Tegns Morseprøve) maa benytte følgende Frekvensbaand.

For Anvendelse af Telegrafi:

3500 – 3635	kHz	85,71 – 82,53	m
3685 – 3800	kHz	81,41 – 78,95	m
7000 – 7200	kHz	42,86 – 41,67	m
14000 – 14400	kHz	21,43 – 20,83	m
28000 – 30000	kHz	10,71 – 10,00	m
58,5 – 60,0	MHz	5,13 – 5,00	m

For Anvendelse af Telefoni:

3690 – 3795	kHz	81,30 – 79,05	m
14100 – 14250	kHz	21,28 – 21,05	m
28500 – 29700	kHz	10,53 – 10,10	m
58,7 – 59,8	MHz	5,11 – 5,02	m

Amatører med lille Sendetilladelse (40 Tegns Morseprøve) maa benytte følgende Frekvensbaand. For Anvendelse af Telegrafi og Telefoni:

3690 – 3795	kHz	81,38 – 79,05	m
58,7 – 59,8	MHz	5,11 – 5,02	m

Til ovenstaaende skal bemærkes, at den af Senderen ved Anvendelse af Telegrafi og Telefoni frembragte Bærebølge paa intet Tidspunkt maa være beliggende udenfor de ovenfor angivne Grænsefrekvenser, hvorfor den Nøjagtighed, hvormed Amatøren er i Stand til at kontrollere sin Sendefrekvens, er bestemmende for dennes Placering indenfor et Frekvensbaand. Beskæringen af Telefonibaandene tjener bl.a. til at sikre, at de ved Modulation frembragte Sidebaand ikke falder udenfor de for Amatørerne internationalt tilladte Frekvensomraader.

Det henstilles, at Foreningen bringer ovennævnte Meddelelse til Medlemmernes Kundskab.

sig. Gunnar Pedersen.”

Her ville man åbenbart spare porto ved at lade OZ bringe denne vigtige meddelelse. Tidligere havde man både udsendt de lignende meddelelser til hver enkelt licenseret amatør og havde foranlediget det oplæst i Pressens Radioavis.

Det berygtede ”hul” midt i 80 meterbåndet, som irriterede mangen en radioamatør, begrundedes med, at frekvenserne 3635 – 3685 kHz var ”intereuropæisk” for andre tjenester.

1947.

Nye medlemmer i Esbjerg i februar 1947:

3500 – Ove Madsen, Jyllandsgade 81.

3518 – Carl Chr. Bojesen, Box 61.

3552 – Eigil Hansen, Strandvej 2.

April OZ 1947 bragte en oversigts rørtabel over tyske ”værnemagtsrør” til stor glæde for de amatører, der havde fået fingre i nogle af disse.

Esbjerg afdeling afholdt den 24. April 1947 generalforsamling i AP's vinstue. Der var ikke særlig stor tilslutning, men alligevel blev det et godt møde; man enedes om at sætte kontigentopkrævningerne ind under en mere fast ordning og lade hovedkassereren opkræve beløbet hos vore medlemmer. Man fik sig til slut en kammeratlig sludder.

Nye licenser i Esbjerg maj 1947:

OZ2BB – Niels Chr. Bro Bystrup, Haraldsgade 57. Flyttede kort efter til Strandbygade 39.

OZ2DR – Egon Jensen Skelmose, Mosevej 14. Flyttede kort efter til Gl. Vardevej 31.

Den 13. maj forelå der en ny skrivelse fra P&T. 60 tegns amatørerne fik nu tilladelse til at sende med telefoni i området 7100 – 7190 kHz og 14,100 – 14,300 MHz.

40 tegns amatørerne fik lov at bruge området 3500 – 3635 kHz.

Effektgrænsen er 50 Watt, og man må bruge transportabel sender på 5 m med højst 5 Watt.

Esbjerg afdeling afholdt lørdag den 17. maj sin første rævejagt. Der deltog 5 hold, hvoraf de 4 kom ind. Jagten forløb til stor tilfredshed for alle parter. Man påtænker at afholde flere rævejagter, da interessen er stor.

Nyt medlem i Esbjerg området i juni:

3747 – Jørgen Pedersen, c/o dyrlæge Pedersen, Tarp pr. Guldager.

Niels Chr. Bahnson OZ7NB, og OZ2BB på en af afdelingens første rævejagter, engang sidst i 1940'erne.

Søndag den 6. juli kl. 0800 DST gik flaget op for EDR's tredje sommerlejr efter krigen og den 15. lejr siden starten. Den var beliggende ved Lehnkov Strand nær Svendborg. Denne gang var Esbjerg afdeling lidt bedre repræsenteret med 4 deltagere: OZ8E, OZ2N, OZ9DQ og OZ7NB.

Man skrev i indbydelsen, at da der var store udgifter ved lejrens afholdelse var man nødt til at opkræve 1 kr. (Éen krone) pr. deltager pr dag i lejrtilskud. For teltplads, incl. Halm til underlag, betaltes 2 kr. pr telt. Man skulle medbringe telt og sovepose. Såfremt nogle medlemmer, der ikke deltog i lejren, kunne og ville hjælpe med rationeringsmærker til smør, mel, sukker og kaffe, kunne mærkerne sendes til lejrsekretæren, OZ4PB.

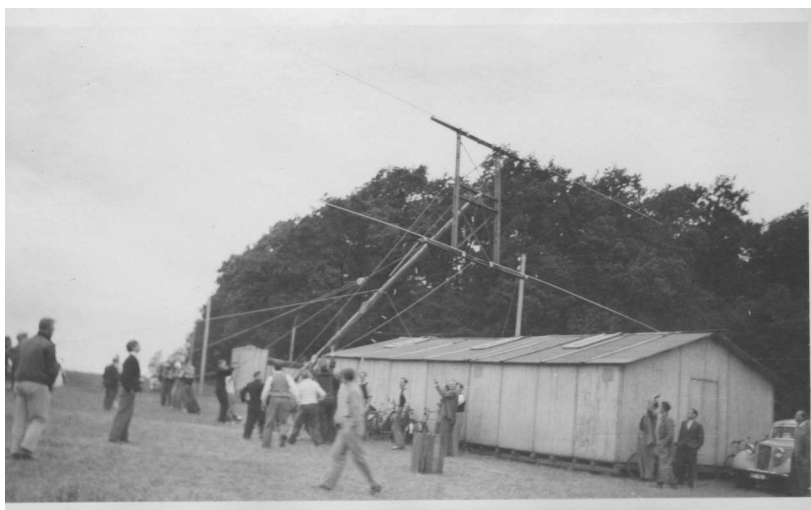
Trods det, at vejret ikke var med os som på Læsø-lejren, var det en fin lejr. Ligesom på Læsø, var der svenske gæster, Nisse fra Gøteborg, som var kommet dagen i forvejen og havde tilbragt natten i en vandtæt pose sammen med en lille kat, mens regnen øsede ned. 5AB var kommet på motorcykel med sidevogn, medbringende tante Agate og børn. De var punkterede 4 km uden for Korsør, men havde dog nået færgen. Godt, at man havde lejet en træbarak, hvor lejrsenderen kunne stå tørt, og hvor man kunne hygge sig. Stationschef var OZ7DR, som denne gang var fri for at skulle bygge senderen om, da den virkede upåklageligt. Der gik et par dage før

masten med W8JK beamen kom op. Vejret var simpelthen for dårligt. Men op kom den og 9DQ, Søren, var oppe og kravle i den med mastesko og det hele, da der skulle rettes noget. Da lejren sluttede, var der kørt ca. 400 QSO'er. Til 80 og 40 m var der en midtpunktfordet zepp-antenne. Også på denne lejr var 7WH, Hammerik, i gang med underholdning med hypnose, og han filmede løs med sit smalfilmskamera. Der blev også skrevet en lejr sang. Jeg skal nøjes med at referere de første to vers:

Ved Lehnskov Strand
Nær skov og vand
kom EDR,
slog telt og lejr
med W8JK og beam og skude –
nudistlejr også var forude.

Af regn det gav snart en halv meter.
Jeg her på Als med barometer
Lidt halvt urolig, til tider stum,
Og af og til der lød bum bum.
QRN var meget hård
For EDR på Fyens jord.

Sangen var skrevet af 7GR, der deltog i lejren de sidste dage. Jeg kan ikke huske melodien, hvis den da overhovedet kunne synges.

*Svendborg lejren 1947
– den imponerende W8JK antenne rejses.
Søren, OZ9DQ retter et
eller andet, i toppen af masten.*

Nye licenser til Esbjerg amatører juni/juli 1947:

OZ1CU Walter Præst, Hjertinggade.
OZ2GK Gunnar Krogsøe, Fiskergade 3.
OZ7NB Niels Chr. Bahnson, Islandsgade 4.
OZ7PS P. Sundien, Nørvang 8.

Esbjerg afdeling holdt møde den 30. oktober. Mødet var godt besøgt, og man diskuterede vinterens arbejde og enedes om at afholde en månedlig mødeaften og afholde morsekursus. Morsekursus blev dette år holdt hos næstformanden, E. Marrup, Danmarksgade 17, hver torsdag kl. 19.30. Der indvarsledes til en snarlig auktion, men der er ingen oplysninger om, hvornår og hvor, den eventuelt blev afholdt.

Nye medlemmer i Esbjerg-området december 1947:

3968 – Harald Sørensen, Nygårdsvej 35.
3989 – H. Chr. Sørensen, Lindevej, Nordby, Fanø.
3990 – E. Ellegaard Mogensen, Nygårdsvej 34.

1948.

Pr 1.maj 1948 blev 144 – 146 MHz frigivet for danske amatører, og effektgrænsen blev hævet til 100 Watt for telegrafi på alle bånd.

Genindmeldt i Esbjerg februar 1948:

2738 – H. Højlund, Baggesens Allé 108.

Nyt medlem i Esbjerg november 1948:

3949 – Helmer Nielsen, Jyllandsgade 92.

Genudstedelse af licens april 1948:

OZ8Q – Edvard Marrup, Danmarksgade 17.

Nye medlemmer i Esbjerg-området april 1948:

4126 – Viggo Daugaard Nielsen, Hjortkær skole.
4136 – Sv. O. Nielsen, Darumvej 9.
4142 – Warnye Juhl, Skjoldsgade 52.

EDR's sommerlejr 1948 blev afholdt på Bornholm. Så vidt jeg ved, deltog ingen fra Esbjerg.

Nyt medlem i Esbjerg oktober 1948:

4307 – Folmer Bjerg. Ved Skoven 42.

Tilflyttere til Esbjerg-området december 1948:

2218 – OZ5E, Svend Stidsholt, c/o Andersen, Skolevej, Nordby, Fanø.

2906 – OZ7WQ, T. Hviid, Skolegade 90 A.

1949.

Efter lang tids tavshed, kom der endelig igen livstegn i OZ fra Esbjerg afdelingen. Fredag 25. februar afholdt Esbjerg afdeling en selskabelig sammenkomst for medlemmerne og deres familie. Der var fælles kaffebord, så det blev nok afholdt på AP's vinstue. Man viste en engelsk tonefilm, optaget for det engelske krigsministerium om faldskærmsagenter og deres virke i Frankrig under krigen. Spilletiden var 2 timer. Som forfilm vist en amerikansk film om fjernsyn med titlen "Se og hør". Venner af medlemmerne var velkomne. Prisen var 2 kr. for medlemmer og 3 kr. for gæster.

Nyt medlem i Esbjerg april 1949:

4489 – Lothar Fialla, Kongensgade 43.

I maj flyttede OZ8E til eget hus på Holmevej 17.

I den forløbne tid har der i Esbjerg afdeling været afholdt en hel del rævejagter, som der desværre ikke har været skrevet noget om. Jeg var med på de fleste, idet jeg dannede hold sammen med OZ2BB, Bystrup. Som regel var det OZ2HG, Hummelgaard, der var ræv, men jeg husker også nogle gange, hvor det var OZ2UA, Poul Skelmosen. En af disse gange kom 2BB og jeg cyklende ud ad hovedvej 1 mod Skads, og lige før Skads så vi til venstre for vejen en lille høj. Der ville vi gå op for at tage den første pejling. Vi havde en gang ved en tidligere rævejagt fået en helt forkert pejling, fordi vi var for nær ved jernbaneskinneerne, og nu skulle vi i hvert fald have en pejling fra et sted uden forstyrrende ting. Så den lille høj syntes ideel. Vi besteg højen, men opdagede til vor overraskelse, at der var ræven i en lille hulning i toppen. Vi mente så, at vi var vindere af rævejagten, men i stedet blev vi diskvalificerede, fordi de endnu ikke havde sendt. Det blev især 2BB meget sur over, men det endte da

med at vi fik os et godt grin. Jeg tror nok, at det var 2UA, der var ræv ved den lejlighed.

September 1949 oprettedes en lokalafdeling af EDR i Varde. Formand Poul Skelmosé, OZ2UA.

Næstformand Henry Christensen. Kasserer Henry Christiansen, OZ3LD.

De holdt møde hver fredag aften på biblioteket med morsekursus og undervisning i radioteknik.

Nyt medlem i Esbjerg december:

4367 – Knud Erik Just, Nørregade 14.

1950.

I februar OZ 1950 kan man læse følgende meddelelse fra Esbjerg afdeling:

”Efter at der i de foregående vintermåneder ikke er sket meget i afdelingen, har der i januar været afholdt et par godt besøgte møder. Vi enedes om at afholde en ugentlig mødeaften, som så skulle forme sig som morsekursus og teknisk undervisning. Vi har en del nye medlemmer, som gerne vil deltage, og vi opfordrer alle vore medlemmer til at agitere for arrangementet. For deltagelse i morsekursus opkræves 2 kr. pr måned for medlemmer og 4 kr. for ikke-medlemmer, som eventuelt senere ønsker optagelse i EDR. Kursus afholdes på Stormgades skole i lokalet mellem pige- og drengegymsastiksalen, indgang Stormgade, hver mandag aften kl. 19.30 – 22. Vi forventer stor deltagelse.

Bestyrelsen”

Nyt medlem i Esbjerg februar:

4824 – Paul Bølling, Kongensgade 8.

I maj 1950 er der startet en ny afdeling af EDR i Ribe. Formand er kommunelærer E. Hansen, Korsbrødrehuset, Ribe. Ved starten var der 12 medlemmer.

I juni OZ annonceres årets EDR-sommerlejr, som Esbjerg afdeling denne gang har påtaget sig, men man glemte at fortælle, at lejren skulle foregå fra den 29. juli til den 12. august. Det skulle man helt tilbage til januar nummeret for at finde ud af. I juli nummeret opfølges med nogle yderligere oplysninger, men stadig ingen dato.

OZ8Q bliver ny formand.

I juli nummeret oplyses, at alle meddelelser angående møder og lignende vil blive slået op i afdelingens udhængsskab hos fotohandler Lothar Fialla i Kongensgade. Det er på en måde uheldigt, da de så ikke fremkom i OZ, og derfor er meget gået tabt.

Nyt medlem i Esbjerg juli 1950:

4978 – N. B. Blom, Hjertinggade.

Sommerlejren 1950 var beliggende ved Rindby Strand i Vagtbjerg, og centrum i lejren var K. F. U. M.'s feriehus.

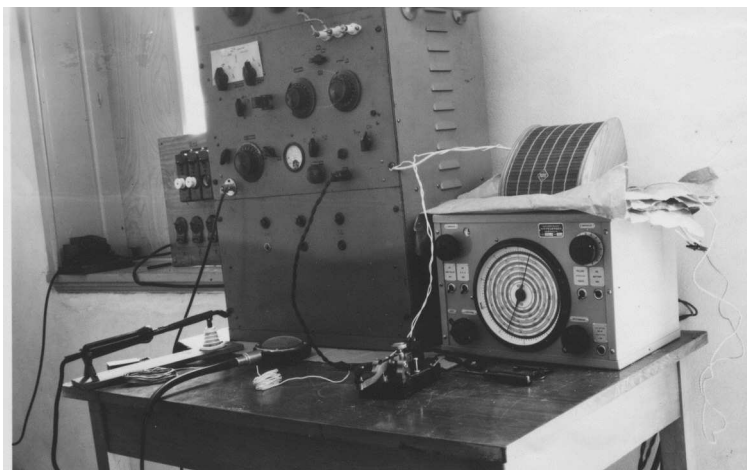
Lejren blev en stor succes efter et stort forberedende arbejde af afdelingens medlemmer og ikke mindst på grund af det gode vejr. For nogle, der ikke havde telt, var der mulighed for at bo på Rindby badehotel for den formidable pris af 5 kr. for et enkeltværelse og 9 kr. for et dobbeltværelse.

Middagsmaden indtoges på badhotellet, medens morgen- og aftensmad serveredes i lejren.

Inde i huset var der sat en station op med EDR's gamle lejrsender, og som modtager en M. P. Pedersen skibsmodtager. Denne modtager var jeg et par år senere velsignet med som telegrafist på Danmarkshavn vejrstation. Den var ikke lige lykken, bred som en ladeport og ret ufølsom, ikke særligt stabil. Nej, så havde vi unægtelig været bedre hjulpet med en tysk modtager som Fu.He.c eller E52. På klitterne udenfor havde vi sat to træmaster op med en trådantenne. Jeg kan endnu huske det slæb, det var, da jeg hjalp 2BB, Bystrup med den ene af masterne. Hvor mange QSO'er vi fik kørt husker jeg ikke, og det står nok heller ikke skrevet nogen steder.

*Fanø sommerlejren 1950, fra Vagtbjerg ved Rindby strand.
I klitterne ses de 2 antennemaster.*

*Lejrstationen på Vagtbjerg-
med den gamle lejrsender og
en M.P. Pederesen skibsmodtager*

Men lejren havde andre kvaliteter, den skønne badestrand, turen med OZ2DR's, Egon Skelmoses fiskekutter, "Urda", ud gennem Grådyb, og naturligvis rævejagterne. Der var 4 rævejagter, 2BB vandt de to første. Den tredje var en "narrejagt". Rævesenderen tav ved 3. udsendelse og 8Q optrådte som "vildleder". Den 4. jagt gjorde det ikke nemmere, ræven kørte rundt og skruede styrken ned efterhånden. Afdelingens gæstebog fra dengang er i hvert fald fuld af ros og tak. Her er et lille vers fra OZ6EP og XYL:

Vi havde en dejlig tid
Vi dyrked sport m.m. med flid.
Nu skal vi væk oh ak oh ve
Fra XYL og 6EP.

OZ6B, XYL og second operator sammenligner i gæstebogen hverdagen derhjemme med opholdet i sommerlejren på Fanø:

Hverdag

Efter dagens travle slid
Bruges senderen med flid.
Båndet er ikke altid godt.
QRM er stadig hot,
PA-røret futter af!
Spildt er da den ganske dag.
Man til anden OM går,
Ny fidus straks man får.
Lyder godt – mon den dog dur?
Lavet, prøvet, atter glemt.
AMATØR, det er ej nemt.
Ho'det løber tørt en dag.
Hvile er en anden sag.

EDR sommerlejr, Fanø.

Her ved Rindby's flade strand
Med endeløse klitter
venskab kommer snart i stand,
humøret hurtigt smitter.
Mindet vil vi værne om,
Den lejr man sent vil glemme.
Styrke, kræfter atter kom,
I hverdag man det nemme.

Ud over naturligvis alle de lokale var mange af de virkelig kendte amatører, de "store kanoner",

gæster i lejren: OZ2Q, OZ2KP, OZ7DR, OZ7WH, OZ7MP, OZ9AC, OZ1W, OZ2ED m.fl.

Der var også amatører fra udlandet: LA9YL, PA0FB. Og så var der alle de gode gamle kendinge fra de tidligere sommerlejre.

2BB fortalte mig lige en lille pudsig ting. OZ2KP. K. Staack-Petersen, kaldet "Kong Peter", og hans XYL, fru I. E. Staack Petersen, senere OZ2QE, men kaldet "Dronningen af Saba", var begge store og digre personer. De var ankommet på en ikke ret stor motorcykle, og da de rejste hjem, og man stod og vinkede farvel, fyldte de så meget, at man slet ikke kunne se motorcyklen. Man så bare disse to velnærede mennesker spurte hen ad klitvejen.

Det var 8Q, Marrup og 2BB, Bystrup, der havde trukket det store læs, med at få alt til at klappe, og det havde taget så hårdt på 2BB, at han måtte lægge sig i sengen nogle dage, da lejren var slut.

Man kan sige, at sommerlejren placerede Esbjerg afdeling på amatørernes Danmarkskort, hvad der også var tiltrængt, da det i længere tid havde været meget sparsomt, hvad der kunne læses om afdelingen i OZ.

I august 1950 genindmelder 1307 – Erik Meedom, OZ1X, sig i EDR.

Nyt medlem november:

5118 – Hans Peder Hansen. Th. Dahlsvej 17.

Ændrede vilkår for amatørsendere pr 1. januar 1951 fremgår af et brev fra P&T af 2. november 1950.

Skr. 1. T. nr 10.377. 2. nov. 1950.

Under henvisning til ovennævnte skrivelse og møde i generaldirektoratet den 27. ds. Skal man herved meddele, at der foretages visse ændringer i bestemmelserne for amatør-radiosendetilladelse, således at de tekniske bestemmelser fra og med den 1. januar 1951 vil være følgende:

Lille sendetilladelse (40 tegn pr. minut):

Frekvensbånd for anvendelse af telegrafi:

3500 – 3600 kHz

3800 – 3940 ” (midlertidigt)

144,0 – 146,0 MHz

Frekvensbånd for anvendelse af telefoni:

3600 – 3630 kHz

3690 – 3800 kHz

3800 – 3940 ” (midlertidigt)

144 – 146 MHz

Almindelig sendetilladelse (60 tegn pr. minut)

Frekvensbånd for anvendelse af telegrafi:

3500 – 3600 kHz

3800 – 3940 ” (midlertidigt)

7000 – 7100 ”

7100 – 7200 ” (midlertidigt)

14000 – 14350 ”

14350 – 14400 ” (midlertidigt)

28000 – 29700 ”

144,0 – 146,0 MHz

Frekvensbånd for anvendelse af telefoni:

3600 – 3630 kHz

3690 – 3800 ”

3800 – 3940 ” (midlertidigt)

7050 – 7100 ”

7100 – 7195 ” (midlertidigt)

14125 – 14350 ”

14350 – 14395 ” (midlertidigt)

28200 – 29695

144,0 – 146,0 MHz

Den tilførte anodeeffekt til senderens udgangstrin må ikke overstige 50 Watt ved anvendelse af telefoni og 100 Watt ved telegrafi med umoduleret bærebølge (cw).

Det vil være tilladt at benytte smalbands frekvensmodulation i de frekvensområder, hvor tilladelse til telefoni foreligger, under forudsætning af, at bredden af det udsendte frekvensspektrum i praksis ikke overstiger ± 4 kHz.

Frekvensmodulation med stort frekvensssving må kun benyttes i frekvensområdet 144,0 – 146,0 MHz, og frekvenssvinget må ikke overstige ± 30 kHz.

Det kan tillades indenfor dansk territorium at gøre brug af transportabel sender ved benyttelse af frekvensbåndet 144,0 – 146,0 MHz.

Efter derom rettet ansøgning vil der kunne forventes givet tilladelse til anvendelse af transportabel sender på andre af de ovenfor nævnte frekvensbånd på dansk landområde, når der foreligger særlige tekniske grunde herfor.

De øvrige almindelige bestemmelser vedrørende amatør-sendetilladelse forbliver uændret.

E. B.

Børge Nielsen / Gunnar Pedersen

(sign)

(sign)

Som man ser blev 5 m båndet inddraget, og det forventede 15 m bånd endnu ikke frigivet.

1951.

Nye medlemmer i Esbjerg pr. 1. januar 1951:

5178 – Paul B. Erichsen, Englandsgade 14.

5189 – Jan Fialla, Aakjærsallé 11.

Nye medlemmer i Esbjerg pr, 1. april 1951:

5287 – L. Sørensen, toldkammeret.

5288 – H. N. Brix, toldkammeret.

Nyt medlem i Esbjerg pr. 1. september 1951:

5399 – P. E. Rasmussen, Nørvang 15.

Esbjerg afdeling afholdt ordinær generalforsamling fredag den 21. september hos AP. Det besluttedes at udvide bestyrelsen fra 3 til 5 mand. Til formand valgtes OZ2GK, kasserer OZ8E, den øvrige bestyrelse OZ1CU, OZ2FM og Krieg. Mødet, der var besøgt af ca. 25 medlemmer, sluttede med fælles kaffebord.

Den 23.oktober 1951 afholdtes hos AP's vinstue en auktion med god tilslutning.
10% af salgsprisen gik til foreningen.

Fortsættelse følger.....